Ч. 139 Неділя 22 червня (4 липня) 1897. Рік VII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Дальші проєкти угодові.

І Чехи і Німці і другі народи з ними в нашій половині держави чують то, що теперішна ситуация політична єсть майже безвихідна, отже не диво, що множать ся проєкти, котрі піддають гадку, як би ту ситуацию поправити. А що ціла справа крутить ся головно около Німців і Чехів, то сї проєкти звертають найбільше свою увагу на сї два народи. В тім може й лихо; бо нїхто не дивить ся з висшого, загально державного становища, а має передовсїм на оцї окремі, так сказати би партийні інтереси. З того становища виходячи може й дасть ся придумати якийсь спосіб, котрим би можна поправити хвилево теперішну ситуацию, але раз на все єї не полагодить ся і будуть знову спори хоч може на инший лад.

Спір межи Нїмцями а Чехами взяли ся полагодити два професори з німецкого університету в Празї, Пферше і Ульбріх і в тій цїли оголосили свій проєкт, котрому надали вид вже готового проєкту закона. В тім проєктї предкладають они насамперед, щоби суди першої інстанциї в Чехах розділити на дві части: на суди з одним язиком краєвим і з двома язиками краєвими; они вичисляють навіть ті повіти, в котрих мають суди уживати лиш ческого і лиш нїмецкого язика, а в котрих мають уживати ся оба ті язики. Після того проєкту мають у висшім краєвім судї в Празї бути окремі сенати для одноязикових, а окремі для двоязикових судів. Дальше подає проєкт спосіб, як мають обсаджувати ся суди урядниками і яку кваліфікацию мусять мати урядники. В одноязикових судах мусять урядники знати лиш один язик, в двоязикових судах посади відповідно укваліфікованих урядників мають обсаджувати ся лиш в міру потреби. Наконець подає проєкт спосіб, в який мають бути округи судові розділені і як мають заводити ся нові суди.

Проєкт сей, що правда односторонний, бо обчислений лиш на Нїмців і Чехів в Чехах не стрітив вїгде прихильности, анї у Нїмців, анї у Чехів. Одні і другі виступили против него, поговорили о нїм, попоречили ся і проєкт пішов до актів.

За то розійшлась чутка, що ческо-нїмецка угода має переводити ся в инший спосіб. О то мають завести ся переговори межи Нїмцями і Чехами а посередником в тих переговорах має бути ческий маршалок краєвий кн. Юрий Лобкович. Під єго проводом мають станути властителї більшої посїлости з обох партий і мужі довіря Нїмців і Чехів. Проґрама тої конференциї, кажуть, ще не виготовлена, правительство може буде застановляти ся над внесенями тої конференциї, але впрочім не буде мішати ся до нїчого, лишить участникам конференциї повну свободу. Хоч, як сказано, проґрама тої конференциї ще не звістна, то все таки бодай з ческих ґазет виходить, що на нарадах буде розбирати ся справа охорони меншостий парляментарних, забезпечене шкіл меншости, установлене закона о национальностях і подїл на округи. Сему проєктови противлять ся Нїмцї хоч би вже лиш длятого, що конференция мала би відбувати свої наради під проводом кн. Лобковича, котрий у Нїмців не добре записаний, а відтак покликують ся они на бесїду пос. Ґерольда і кажуть, що ся бесїда єсть новим доказом, що угода мала би бути хиба лиш така, якої хотять Молодочехи.

А бесїда пос. Герольда, виголошена в клюбі народно-вольнодумної партиї в Празї єсть дійстно замітна зі взгляду на теперішну ситуацию. Бесїдник сказав, що ситуация єсть трудна і поважна, але то річ певна, що політичне положене ческого народу поліпшило ся і відносини так заострили ся, що посли можуть з того витягнути для народу значні користи. Обструкция нїмецких послів не довела до кризи правительства, але до кризи центрального парляменту. Обструкция веде ся не против якогось предложеня, але против розправ в Палатї. В тім єсть і слаба єї сторона, скоро правительство покаже ся досить сильним і схоче витягнути консеквенциї; але й обструкция зможе побідити, скоро правительство буде хитати ся і безрадно на все дивити ся. Номінально веде ся та обструкция і опозиция нїмецких послів против розпоряджень язикових, але фактично причина єї єсть глубша: она виходить із сьвідомости, що ґеґемонія нїмецка і панована нїмецких послів в парляментї стала ся неможливе. Зреалізоване рівного права для славяньских язиків годї вже дальше відкладати. Єсть то вимога закона, справедливости і потреби. Нїмецка праса промовляє тепер за тим, щоби нарід з народом порозумів ся. Я не вірю, щоби она того направду хотїла; розходить ся лиш о то, щоби заслонити собі відворот або знайти

---

1)

ПРИГОДИ ДОКТОРА ГОЛЬМЕСА.

Оповідания тайного аґента.

(З англійского — Конана Дойля).

I.

Союз рудих.

Коли минувшої весни одного дня навідав ся до мого приятеля Шерльока Гольмеса, застав єго в розмові з якимсь грубим, здорово виглядаючим, пестаршим панком, котрий мав руде волосе. Я вже хотів звиняти ся і вийти, коли Гольмес затягнув мене до комнати і замкнув двері за мною.

— Ти приходиш в пору, як не можна лїпше, мій любий Ватзоне — сказав він сердешно.

— А може ти дуже занятий — відповів я.

— А вже-ж — та ще й дуже.

— То я зачекаю в другій комнатї.

— Нї, нї лиши ся тут. — Пан Вільзон — сказав він і звернув ся до незнакомого — отсей пан помагав менї в многих, дуже важних случаях словом і дїлом і я певний того, що буде менї дуже помічний і у Вашій справі.

Грубий панок рушив ся з свого місця і поклонив ся на повитане та глянув на мене живо і уважно своїми маленькими очами.

— Сїдай собі — попросив Гольмес та й сам розпер ся в кріслї і зложив руки кінчиками пальців до купи, як то робив звичайно в критичних хвилях. — Я знаю, мій Ватзоне, що ти так само як і я любиш щось незвичайного, щось такого, що не що дня буває. Ти дав менї на то доказ тою щиростию, з якою ти описав кілька моїх невначних пригод та й — вибачай, — прикрасив їх по трохи.

— То правда, що твої пригоди інтересували мене завсїгди особливо — відповів я.

— Ти пригадаєш собі, що я недавно сказав, коли ми мали дїло з простою справою панни Марі Сузерленд, що в житю можна знайти найдивнїйші наслїдки і комбінациї. Житє приносить з собою нераз щось такого, що чоловік би й нїколи не придумав того.

— А я сумнїваю ся, чи так єсть як ти кажеш.

— Ти все так робив, докторе, а все-таки будеш мусїв згодити ся на мій погляд, а нї, то поставлю тобі докази на докази, аж тебе переконаю і признаєш менї рацию. Ось пан Джабез Вільзон, був так добрий, що прийшов нинї рано до мене і розповів менї щось такого, що не кождого дня можна почути. Я вже давнїйше сказав, що найнезвичайнїйші річи не стоять в звязи з великими злочинами, але радше з малими, а часом взагалї навіть не можна знати, чи має ся дїло з яким злочином. З того, що о теперішнім случаю знаю, то й сумнїваю ся, чи при тім розходить ся о якийсь злочин; але то річ певна, що то цїкавий случай. — Може би Ви, пане Вільзон, були так ласкаві і ще раз з початку розповіли; я прошу о то не лиш длятого, що мій приятель, Др. Ватзон, не чув першої части, але й длятого, що я хотів би почути з Ваших уст кожду подробицю, на котру би треба зважити. Звичайно можу вже при поверховнім розповідженю якоїсь справи виробити собі образ цїлости через порівнане з множеством подібних случаїв, які собі лиш пригадую. Але тут всїлякі здогади не помагають менї нїчого.

Вільзон нїби з якоюсь гордостию випростував ся, а відтак виймив якусь замащену і зімняту ґазету з кишенї. Підчас коли розложив єї на колїнах і став переглядати в ній оповістки, мав я час придивити ся тому чоловікови спокійно і на спосіб мого приятеля виміркувати, чи з єго лица не можна би набрати якої підстави до того, щоби можна єго осудити. Та не богато з того вийшло.

Наш гість був собі зовсїм звичайним чоловічком, як богато инших англійских купцїв — то було найлїпше видко потім, що був добре живлений, потяжкий та виглядав на розважного чоловіка. Мав на собі штани з сороками цятками, некончє чистий чорний сурдут, котрий не був запнятий, ясно сїру суконну камизельку, з грубим нїклюваним ланцушком від годинника, на котрого кінци висїв яко окраса проверчений кусень металю. Витертий цилїндер і такий самий верхний одяг лежав коло него на стільци. Хоч і як я тому чоловікови приглядав ся, не міг я знайти на нїм нїчого замітного, як лиш руде волосе і якийсь вираз гризоти і зневохоти в єго лици.

Шерльока Гольмеса вправне око добачило зараз о що менї розходить ся і він усьміхнув ся та лиш покивав на то головою, а відтак сказав: Та й я не можу більше нїчого добачити, як лиш то, що пан Вільзон, був якийсь час робітником, що заживає табаку, що єсть

вихід. Також здає ся мені неможливим, щоби правительство взяло ся до такої проби; неудача була би для него поражкою. Акция угодова має на тепер мало вигляду. Німці жадають знесеня розпоряджень язикових. Вже то уcліве есть диктатом, котрий не дасть можности завести мирні переговори. Ми готові до угоди кождої хвилї але під услівєм: 1) що она буде заключена під взглядом язиковим на основі повної рівноправности і рівного значіня обох краєвих язиків; — 2) що та национальна угода буде розтягати ся на: Чехи, Мораву і Шлеск.

Наконець сказав Герольд, що неготова ситуация дала можність обструкциї витворити ся, а хитанє правительства скріпило еї. Серед тої непевности утворила ся більшість правиці, котра не станула в кріпкі відносини до правительства; на то треба би конкретної проґрами. Наконець сказав бесїдник, що довірє до правительства есть чувством субєктивним і не має в полїтицї богато значіня; він має лиш то переконанє, що ґр. Бадені не хоче правити державою против ческого народу.

Новинки.

Львів дня 3-го липня 1897.

— **Перенесеня.** П. Намістник перенїс ветеринарів повітових: Фр. Васневского з Камінки струмилової до Велички, Мих. Охнича з Рави до Чесанова, Мих. Сервацкого з Чесанова до Підволочиск, Ос. Лїлього з Велички до Городка, Ант. Шиманьского з Косова до Рави, Йос. Калковского з Підволочиск до Камінки струмилової та вкінци оглядача звірят Кар. Конинського з Городка до Косова.

— **Ц. к. краєва Рада шкільна** ухвалила між иньшими на засїданю з дня 30-го червня: 1) Іменувати о. Володисл. Добряньского заступником катихита для руских паралельок в Коломиї; 2) перемінити 1-кл. школу народну в Космачи на двоклясову від 1-го вересня 1897; 3) установити посаду осібного римо-кат. катихита при школї мужескій ім. Конарского у Львові від 1-го серпня 1897.

— **Є. Е. п. Президент Міністрів** ґр. Казим. Бадені переїхав вчера рано поспішним поїздом з Відня через Львів до Буска, де забавив до нинї, а відтак повернув до Відня.

— **Читальня „Просьвіти“ в Жиравцї** коло Львова заводить крамницю. То одна з наймолодших читалень, а вже має свою власну хату і запобігає ся о дальші статки. Щасть Боже!

— **Загальні збори філії „Просьвіти“ в Станиславові.** Дня 16-го червня відбули ся загальні збори станиславівскої філії „Просьвіти“. З причини пильних робіт в поли прибуло лише около 50 людий, з котрих майже половина були сьвященики. Зі справозданя за минувшого півтора року виходить, що філїя тота розвиває ся добре, видїл устроював відчити і старав ся о розвій читалень в станиславівскім повітї; тілько читальня в самім місті Станиславові розвиває ся слабо, хоть є там досить Русинів, особливо робітників при зелїзници, сьвідомих своєї народности і охочих до науки. Видїл вибрано той сам, що був передше, отже професора дра Коцюбу, учителя ґімназ. Мостовича, о. Порайка, о. Бариша з Угринова і Йосифа Гурика. Перед зборами була нарада в справі торговлї безрогами. О. Пеленьский мав поучаючий відчит, а потім промовляло ще кількох иньших бесїдників.

— **З нотарияльних кругів.** Нотар Володимир Стрончак з Судової Вишнї перенесений до Дрогобича. — Нотарями іменовані: Ґвідо Погоновский в Гвіздци і Ант. Добряньский в Бирчи.

— **Іспит зрілости в учительскій семинариї в Самборі** відбув ся від 21 червня під проводом радн. Людвика Дїдицкого. Іспитови піддало ся 43 кандидатів а здали его: Ем. Арбесбаєр, Стеф. Дригинич, Сал. Дубеньский, Пик. Дзундза (з відзн.), Ів. Дигдалевич, Стан. Ґарлицкий (з відзн.), Чесл. Годолї, Ів. Городиский, Лех Кавецкий, Стан. Крижановский, Мих. Куцериб, Йос. Лада, Стеф. Луців, Юл. Мазур, Ів. Михновский, Сим. Мричко, Йос. Пеленьский, Фішель Ротенштайх (з відзн.), Стеф. Сорока, Йосель Шпорн (з відзн.), Пик. Томашик, Ал. Тщук, Йос. Унґеґаєр, Ів. Устиянович (з відзн.), Іс. Винників, Вінк. Воляньский, Петро Волошин, Вас. Жига (з відзн.). 12 кандидатів дістало поправку з одного предмету а 3 перепали.

— **Ще про катастрофу зелїзничу.** Доповняючи вісти про нещастну пригоду під Коломиєю, можна сказати, що дотеперішні досліди Дирекциї зелїзниць провірили, що: служба зелїзнича (будкарі) на просторони від Коломиї до Турки всюди совістно сповнила свою службу, т. є. оглянула на пів години перед катастрофою весь шлях; що підмулене мосту наступило мабуть в послїдній хвили; що льокомотива імовірно вже переїхала місток та що він завалив ся допєрва під тендером; що допєрва відтак льокомотива своїм тягаром зсунулась назад по шинах і тим способом спинила щасливо дальший рух так, що подальші вози III. кляси опинили ся ще перед мостом. Вози I. і II. кляси держали ся ще через якийсь час понад водою осьвітлені і ся обставина позволила декому спасти своє житє. Аж по якімсь часї подали ся вязи мосту цїлковито і тодї затопились згадані вози. Вість, мов-то машиніст здержав поїзд, а рушав через міст аж на розказ стациї коломийскої по півгодинній перерві, вість та, кольпортована по Львові є зовсім видумана, як і друга вість, що вже перед двома тижнями хтось звертав увагу дирекциї, мов то міст на Козачівцї ушкоджений. Потічок, що пливе попід міст, ледви слезить в звичайнім часї. Попід місток веде дорога покрай потічка. Пригоду спонукав проте лише наглий незвичайно сильний хмаролом.

— **Ратунковий комітет.** По причинї великих шкід, які заподіяла послїдна повінь в Коломиї, завязав ся там ратунковий комітет, щоби нести поміч потерпівшим від повени.

— **Огнї.** В Сянках, турчаньского повіта, погоріли чотири стайнї, а в них 30 коров, в наслїдок чого власгитель п. Стропньский потерпів шкоду около 5000 зр., а жид Авраам Шнайдер 150 зр. Підозріного о підпал паробка Пилипа Федичканевича арештовано і віддано до суду.

— **Самоубийства.** Війт в Заліщиках старих. Гриць Черлинка, утопив ся в Днїстрі. Причиною самоубийства був страх перед судовою одвічальностию за дефравдацию громадских гроший. — В Тисьмениці застрілив ся 20-лїтний писар судовий Антін Шарон. — В Сїняві, в збаражскім повітї, повісила ся Олимпія Войнаровска, жінка учителя народного з причини нервової недуги. Самоубийниця мала 46 лїт. — Лїсничий двірский в Юречковій, добромильского повіта, Омелян Сирватка позбавив ся житя вистрілом з рушниці — імовірно в приступі сильної горячки.

— **На кару смерти** засудив краківский суд присяжних двоє дівчат: Вероніку Драґульску за

фармазоном, що був в Хінї і що недавно богато писав.

Пан Джабез Вільзон аж кинув ся на стільци, так налякав ся; его показуючий палець спинив ся на ґазеті, підчас коли він видивив ся на мого приятеля.

— Звідки-ж Ви то все знаєте, пане Гольмес? — спитав він. — Звідки Ви знаєте н. пр., що я був робітником? Бог сьвідком, що то правда! Я був сокерником на корабли.

— Я то виджу по Вашій руцї, мій пане; права рука есть далеко більша, як лїва. Длятого, що Ви нею більше робили, то й мязи на нїй виробили ся сильнїйші.

— Добре — а звідкиж знаєте, що я заживаю табаку і що я фармазон?

— Не хочу оскорбляти Вашу бистроумність, коли Вам скажу, по чім я то пізнаю — тим менше, що Ви трохи проти строгих статутів Вашого товариства носите лук і компас замість шпильки в хусті на шиї.

— Ну, то правда, я на то забув. А писанина?

— А звідкиж тут з правого боку тот на пять цалів витертий рукав і сьвітяча пляма на лікти — в тім місци, де рука спочиває на столї?

— І то добре — але Хіна?

Прецї лиш в Хінї могли Вам на правій руцї повисше котика витатувати рибу. Я трохи займав ся тетованими знаками, та й навіть де що писав о тім; знаю отже, що то лиш в Хінї уміють так делїкатно робити на тїлї червоною краскою луску з риби. А впрочім при ланцушку від Вашого годинника виджу хіньску монету, отже річ ще простїйша.

Пан Вільзон розсьміяв ся на весь голос: Ну, я гадав зразу, що Ви умієте показувати якісь чудеса, а тепер виджу, що то річ дуже проста.

— Аж тепер поволи переконую ся, мій Ватзоне, який я дурний, коли все зараз отверто кажу. Знаєш прецї, що люди уважають то за щось дуже великого, чого не розуміють, і я ще готов утратити свою славу, коли буду так отвертий. — Ви, пане Вільзон, не можете, видко, знайти тої оповістки?

— Вже еї маю — відповів запитаний — і показав своїм грубим, червоним пальцем на ґазету. Читайте самі, пане доктор, коли Ваша ласка.

Я взяв подану менї ґазету і читав, що слїдує:

„До союза рудих. Внаслїдок завіщаня помершого Єзекії Гопкінса з Лебанон, Пенсильванїя (Спол Держави) есть знову одно місце до обсади, котре дає членови союза право побирати 4 фунти штерлїнґів [1]) на тиждень за роботу, котра лиш називає ся роботою. Всї руді здорові на тїлї і души можуть старати ся о ту посаду, скоро переступили двайцять перший рік житя. — Особисті зголошеня в понедїлок о 11 годині у Денкена Роса, в льокали союза Pope Court, 7 Fleet-Street“.

— А то-ж що має значити — відозвав ся прочитавши ту дивну оповістку два рази.

Гольмес так сьміяв ся, що аж підскакував на своїм кріслї, як то робив звичайно, коли був в добрім гуморі.

— То таки дїйстно щось небувалого — може нї? — спитав він. — Ну, а тепер Ви, пане Вільзон, розповідайте Ви нам о собі самих, о своїм господарстві, і о тім враженю, яке на Вас зробила отся оповістка. Ти, докторе, будь так добрий і запиши ту ґазету і день.

— То Morning Chronicle з дня 27 цьвітня 1890: Ґазета появила ся як-раз два місяцї тому назад.

— Добре. А що-ж дальше, пане Вільзон?

— Отже, все так було, як то я Вам вже розповідав, пане Шерльок Гольмес — сказав Джабез Вільзон, обтираючи собі чоло з поту. — Я маю малу буду з тандитою на Кобурґ-сквері недалеко Сіті [2]). То не великий інтерес і в послїдних роках було лиш тілько з него, що можна було вижити. Давнїйше міг я держати двох помічників, тепер маю лиш одного, та й тому було би менї тяжко заплатити, як би не то, що він працює за половину платнї, бо хоче научити того інтересу.

— Як же називає ся той ласкавий молодець? — спитав Гольмес.

— Він називає ся Вінкентий Спольдінґ, але вже не конче молодець. Кілько єму лїт, трудно сказати. Але зручнїйшого помічника не міг би я собі й бажати, пане Гольмес. Я то знаю, що він міг би знайти собі лїпше місце та зарабляв би в двоє тілько, що я єму даю. Але що він і тим вдоволений, то на що менї класти єму блоху в ухо?

— Та певно, на що? Ваше щастє, коли маєте помічника, що так мало жадає. Нинї таких людий мало. Менї Ваш помічник мало що не так само дивним здає ся, як та Ваша оповістка.

— Ну, має і він свої хиби — сказав пан Вільзон. — Нїчо би не робив лиш фотоґрафував. Нараз десь щезне з своїм приладом і лишить всю роботу, або залїзе в пивницю, як борсук в нору, щоби там виготовляти свої знимки. То найбільша его хиба, впрочім добрий з него робітник, прочім не можу жалувати ся на него.

— Я припускаю, що він все ще у Вас?

— Так пане Гольмес. Він та й чотирнайцятилїтна дївчина, що уміє трохи варити та попратує — от і вся моя челядь. Треба Вам знати, що я бездїтний вдовець. Всї троє живемо разом, а хоч і не зарабляємо богато, то всетаки можемо вижити і не маємо довгів. — Всьо йшло гладко, аж появила ся отся оповістка.

---

[1]) Звиш 40 зр.

[2]) City (читає ся „сіті“) називає ся середина міста Льондону — найстарша часть міста.

убийство новонародженої дитини і сестру еї Марию Драгульску за намову і співучасть в тім злочині. Розправа виказала, що Вероніка, за порадою сестри, заливала свою дитину оковитою, а відтак кинула еї у Вислу. Трибунал рішив предложити засуджених ласці цісарській.

— **Загадочна справа.** На шинах зелїзничих в Чернівцях найшов будник ві второк о 11-ій годині в ночи вояка 41 п. п., що привязав обі ноги ременем від штанів до шини і лежав зі звішеною на насип головою. Ледве его будник стягнув, надбіг поїзд особовий до Черновець. Вояка віддано військовим властям. Він сам говорить, що — не знає, хто его привязав до шини і коли, бо він спав.

— **Найдовший тунель на сьвітї** в Кольорадо в Америцї мають пробити за сїм лїт. Розпочали роботу з обох кінців дня 1 січня с. р. Довгота тунелю буде виносити разом з бічними тунелями 75 кільометрів, а буде іти 2800 стіп під поверхнею землї. Цїлею того тунелю є підредовсїм добуванє металевих руд, які надіють ся неприємцї найти в серединї гори. Вартість металїв, які добудуть при копаню тунелю, має покрити кошта роботи. Відтак ужиють тунель для комунїкациї зелїзничої.

Господарство, промисл, торговля, гиґієна і вихованє.

Добрі ради.

☞ Кому треба найбільше учити ся?

Ану-ко вгадайте! А як не вгадаєте, то прочитайте собі відповідь в низу.

— Господареви хлїборобови треба найбільше учити ся. А то чому? — Урядник, адвокат, нотар мусять найбільше учити ся права, а коли прийдуть в практику, роблять майже все одно і то само з малими відмінами; немають більше з нічим дїла лиш з своїм правом, працюють більше менше лиш в однім напрямі. Професор вибирає собі лиш деякі предмети і в практицї лиш тих учить, отже працює знов лиш в однім напрямі, хоч правда, що попри то ще й виховує молодїж. Учитель народний з року на рік учить лиш самих початків науки і також виховує молодїж; від него жадає ся ще по троха й науки господарства, а часом мусить заступати і сьвященика. Сьвященик через цїле своє житє править однаково службу Божу і учить засад віри. Офіцир пильнує лиш своєї войскової служби. Лїкар лиш лїчить. Ремісник робить лиш своє ремісло. Купець лиш продає, але що правда мусить знати ся на всїляких товарах. А господар хлїбороб? — Він мусить знати ся на ґрунтї, на всїляких ростинах і зьвірятах, їх будові і способі житя, отже потребує до того знаня всїх наук природних: історії натуральної, анатомії, фізиольоґії і хемії; він потребує всїляких знарядів і машин господарских, а до того треба знаня фізики, головно еї части, механїки; він мусить вгадувати погоду, отже потребує метеорольоґії. А то все лиш загально. Возьмім же подрібно: Господар хлїбороб мусить бути рільником, городником, садівником, пасічником, ветеринарем і вівчарем; він мусить бодай трохи знати ся і на будівництві, ба єму потреба иноді і знаня якогось промислу. До того всего мусить ще кождий господар-хлїбороб бути конче й торговельником. У всїх тих напрямах мусить він що дня і майже рівночасно працювати. Хибаж може не правда, що господар-хлїбороб мусить найбільше учити ся. Правда сего покаже ся ще більше, коли зважимо, що єму потреба висшого образованя, поза свій фах; єму-ж потреба от хоч би лиш знаня всїляких прав і законів. Отже нікому не треба так богато учити ся як господарев-хлїборобови, тим більше, що на нїм спочиває вся суспільність. А які у нас ті господарі-хлїбороби? — Самі кругом темні або дуже маленько просьвіщені люди! Ось в чім найбільша причина їх великої біди і нужди!

— Як витискати сок з овочів на вино. Тепер настала пора, коли можна робити вино із всїляких овочів, именно же із всїляких ягід як афин, парічок і т. д. Хто робить вино в більшій скількости, для того важна річ, щоби він міг вигідно і добре витиснути сок з ягід. Не одного, хто би то хотів робити, не стати на відповідну машину до того. За то може він так зробити: До широкої дошки на однім кінци привязує ся міцним шнуром один дручок, до другого кінця другий. Дошку тими дручками кладе ся на дїжу або бочку, до котрої хоче ся сок витискати, а на дошку кладе ся чистий мішок з білого і грубого полотна, в котрім суть овочі до витисканя з них соку. При роботі стає з одного кінця дошки один, з другого кінця другий чоловік і рівночасно притискають той мішок зверха згаданими повисше дручками і так витискають сок. Так витискати треба доти, доки аж весь сок не зійде, а в мішку остане ся лиш суха маса з овочів. Розуміє ся, що мішок з овочами треба часто обертати.

— Оцет з яблок, грушок і сливок можна зробити слїдуючим способом: Овочі розтирає ся добре на масу, дає ся еї до бочки, підпускає водою і вкриває зверха, щоби не напорошило ся до неї. Можна також додати трохи цукру, особливо, коли овочі неспілі. Відтак ставить ся бочку на бік і лишає ся, щоби сок в нїй кис, а на то потреба шість до вісїм днїв. Скислий плин перецїджує ся відтак через сито або полотно до бочки, в котрій має ся відбувати кисненє на оцет, і доливає ся ще трохи готового оцту; можна також додати трохи чистого алькоголю, а оцет буде лїпше держати ся.

Телеґрами.

Відень 3 липня. Нунциеви Талїянї'му лучила ся вчера пригода; коні сполошили ся і стали гнати, аж наконець повіз перевернув ся. Нунциеви не стало ся нїчого.

Льондон 3 липня. До Times доносять з Константинополя, що турецкі повномічники мають заявити на найблизшім засїданю конференциї для заключеня мира, що Туреччина хоче задержати Тесалїю на основі того права, що здобула еї оружием.

За редакцию відповідає [illegible]

Як-раз нинї 8 недїль тому входить Спольдінґ з отсею ґазетою в руці до краму і каже:

— Дав би то Бог, пане Вільзон, щоби я мав руде волосе.

— А то чому? — питаю.

— Чому? — питає він — бо тут розписане знову вільне місце в союзї рудих. Для того, хто его дістане, то дійстно як би малий маєток, а як виджу, єсть кілька вільних місць для тих, що хотїли би убігати ся, так що адмінїстрация вже не знає де подївати гроші. Коби то так можна моє волосе закрасити — я би охотно влїз в то вигідне гнїздочко.

— Ну, а щож то такого? — питаю? — Бо то, видите, пане Гольмес, з мене такий, що нїколи не вилазить з хати, а що я задля інтересу не потребую виходити, то часами й через кілька недїль навіть за поріг не вийду. Оттак і мало знаю, що діє ся на сьвітї, та рад з того, коли довідаю ся щось нового.

— А Ви ж не знаєте нїчого о союзї рудих? — спитав він і видивив ся на мене.

— Нїчогісенько.

— Таки направду не знаєте? то менї дивно, бо Ви самі могли би мати претенсию на посаду.

— А який же дохід дає она?— спитав я.

— Більше нї, як кілька сот на рік, але робота мала та стоїть мало на перешкодї иншому занятю того, хто би еї приймив ся.

— Отже можете собі подумати, пане Гольмес, що я нащурив уха, бо в послїдних роках інтерес не ішов сьвітло, а так кілька соток по при то здало би ся менї дуже.

— Розкажіть же менї докладнїйше — просив я.

— Таже можете самі подивити ся, — сказав він показуючи на оповістку — що єсть розписане опорожнене місце в союзї а ось і адреса, куди би за тим походити. О скілько я міг розвідати ся, то якийсь Американець Єзекія Гопкінс оспував то товариство, а він мусїв бути не аби яким диваком. По его смерти знайшло ся завіщанє, в котрім він призначив свій величезний маєток на основанє інституциї, призначеної для добра рудих. Проценти з того капіталу мали би на то уживати ся, щоби таким людем забезпечити вигідний прожиток.

— Ну, то хиба міліони рудих зголосять ся? — докинув я.

— Деж там — відповів він. — Запис обмежає ся лиш на Льондон і на дорослих мужчин. Той Американець був родом з Льондону і хотїв своїй давнїй вітчинї зробити добродїйство. Відтак чув я, що не помогло би нїчого, коли би хтось мав рудаво-біляве або рудаво-брунатне волосе; треба конче мати ясно-руде, таке аж червоне як грань. Коли хочете, пане Вільзон, то підіть коли самі туди і зголосїть ся; але може й не оплатить ся трудити ся за кілька сот фунтів.

— А моє волосе, як самі видите, таке червоне, що я міг мати надію на успіх. Здавало ся, що Вінкентий Спольдінґ тілько знає о тій справі, що міг би бути менї помічним. Отже я казав єму замкнути крам та піти з собою. Єму то було на руку, що буде мати вільний день, отже ми замкнули буду і пішли на подану адресу.

— То було Вам, пане Гольмес, видїти, що там дїяло ся. Зі всїх сторін збігли ся люди, хто лиш мав руде волосе. Цїла улиця була повна самих рудих. Я би й не гадав, що в краю єсть тілько рудих. Були там всїлякої краски руді — але Спольдінґ казав, що такого волося, як я нїхто не мав. Коли я побачив тілько кандидатів, то вже й хотїв вертати, але Спольдінґ не дав собі о тім і говорити. Як він то зробив, я й сам не знаю, але досить, що ми перепхали ся через всїх, дістали ся на сходи і незадовго станули в конторі.

(Дальше буде.)

Поручає ся

торговлю вин ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЛЬЕРА у Львові. 2

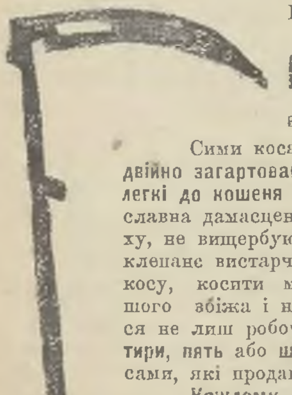
Найсильнійше, найвисше положене здроєвище сталеве на цілім сьвіті, найвідповіднійше заведене гидропатичне всхідної Европи при устю Дорни до золотої Бистриці. Сезон від 1-го червня до 30-го жовтня. На послідній стациї зелїзничій Кімполюнґ численні оказиї при кождім поїздї. Прогульки до румуньских і угорских місцевостий, возами, верхом і тратвами.

ДОРНА, Буковина.

В новім величавім домі купелевім видає ся після найновійшої системи купелї **мінеральні, сталеві, шлямові, солодові, солянкові і соснові.** Після вимогів науки уряджений відділ гидропатичний посїдає службу впобразовану в клїніцї **проф. Вінтерніца.** Лїчене **молоком і жентицею.** Проспекта висилає заряд здроєвий. Питаня адресувати до лїкаря здроєвого і купелевого **дра Артура Лебель.** 29

Е. ПАТРАХ і ПОЛІСЮК в Стрию

давнійше **Л. І. Патрах**

Правдиві стрийскі коси суть лиш ті, па котрих єсть фірма „Патрах“ вибита.

Коси з маркою січкарня

з англійскої срібної стали (Silver-Steel)

Сими косами надзвичайно легко косити. Они подвійно загартовані, ріжуть остро, остають ся довго острими, легкі до кошеня і такі гнучні, як найлучша, на весь сьвіт славна дамасценьска сталь. Они перетинають зелїзну бляху, не вищербуючи ся і лиш дуже мало нищать ся. Одно клепане вистарчує на кілька днів. А виостривши раз таку косу, косити можна нею 120 до 150 кроків і найгустійшого збіжа і найтвердшої гірскої трави, чим ощадить ся не лиш робочий час, но і плата за кошене, і то о чотири, пять або шість разів в порівнаню з звичайними косами, які продають ся торговцями.

Кождому, хто купить мою косу, заручаю, що кожда коса буде зовсім така, як тут описано. Єсли коса не буде так добре косити, як я обіцюю, то в противнім разї перемінюю косу 5—6 р.

Мої коси суть так за широкі, які потрібні в нашім краю і так за довгі, яких хто потребує, і то по слїдуючій цїнї.

Довг. ціл. к.	60	65	70	75	80	85	90	95	100	105	110	11[illegible]	цтм.
Цїна 1 кос.	1·00	1·05	1·10	1·20	1·30	1·40	1·50	1·60	1·70	1·80	1·90	2·00	кр.
На 5 клґ. іде	14	13	11	10	9	8	8	7	6	6	5	5	кос

Марморовий камінь до остреня косн.

Довгота стм.	18	21	22	25	вкінци звичайні брусики мармор.
Цїна за штуку кр.	30	35	38	40	16 кр.

Бабка з молотком 1 злр. 20 кр.

Посилка найблизшою почтою лише за готівку або послїплатою, оплата почтова при пакетах до 5 клґр. коштує 10 кр.

При замовленю найменше 10 кіс приймає на себе половину посилки, а при замовленю 20 кіс цїлу.

При десятьох косах даю 11ту і один брусик — при 30, 4 коси і 4 брусики дармо. 30

4 3/4 КІЛЬО КАВИ

netto вільне від порта за послїплатою або за попереднїм присланєм гроший. Під ґаранциєю 25 найлїпший товар.

Африк. Мока перлова . .	зр.	5·—
Сантос дуже добра . .	„	4·95
Куба зелена найлїпша .	„	5·40
Цейльон ясно-зел. найлїп.	„	6·70
Золота Ява жовта найлїп.	„	6·50
Пері кава знамен. сильна	„	6·60
Арабска Мока дд. аромат.	„	7·70

Цїнники і тарифа цлова даром.

ETTLINGER & COMP. HAMBURG.

ВЕРТГАЙМА
машини до шитя

подвійно стебнуючі.

Перворядний нїмецкий виріб для домового ужитку і промислу, котрий доставляю з **Відня** до кождої місцевости в цїлій монархиї.

Висок. рам. ножна — зр. 35·50

Висок. рам. ручна — зр. 31·50

3 човенцем перст. — зр. 49·—

30-дн. час проби — 5-лїт. ґвар.

Кожду машину, котра в часї проби не покаже ся дуже доброю — беру назад.

Цїнники і взори шитя на жадане посилаю.

Склад машин до шитя

ЛЮДВИК ШТРАВС

протоколована фірма
доставець тов. ц. к. урядників.
Відень IV. Margarethenstr. 12/fg

Доставлена папом машина до шитя ВЕРТГАЙМ Б. ручна, вдоволила мене вповні, можу отже Вашу фірму кождому найгорячійше поручити. 33

Ляндеґ в Австриї нижній.
Теодора Брошік
жена ц. к. надофіцияла цлового.

ГАЛИЦКИЙ БАНК КРЕДИТОВИЙ

почавши від 1-го лютого 1890, поручає:

4% Асигнати касові

з 30 дневним виповідженєм,

3 1/2 % Асигнати касові

з 8 дневним виповідженєм, сьвіжо знаходячі ся в обігу,

4 1/2 % Асигнати касові

з 90 дневним виповідженєм, будуть опроцентовані почавши від дня 1-го мая 1890 по 4 прц. з дневним терміном виповідженя.

Львів, дня 31. січня 1890. 3 **Дирекция.**

Бюро оголошень і дневників

приймає

ОГОЛОШЕНЯ

до всїх дневників

по цїнах оригінальних.

До

Народної Часописи, Ґазети Львівскої, і Przegląd-u

може лише се бюро анонси приймати.

Бюро дневників і оголошень

Л. ПЛЬОНА

у Львові

улиця Кароля Людвика ч. 9.

приймає

абонамент на всї дневники

по цїнах оригінальних.

Апарати фотографічні

Прибори для фотографів так фахових як аматорів

Репродукциї найкрасших образів і діл штуки, рами, листви до рам, і т. п. предмети продає найдешевше найбільший фабричний склад апаратів і приборів фотографічних.

Львів, **ЛЮДВИК ФАЙҐЛЬ** Пасаж Гавсмана 8.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.